

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quomodo mysticus sensus vtilis sit ad argumendum. c. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Abulen.
Chrysost.

Hieronym.
Origenes
Ad Heb. 13.

Augustin.
16.

In nouo te-
stamento
mysticus
sensus in-
uenitur.

Castro.

Hieronym.

Quando
mysticus
sensus ad
conuenien-
dum messi-
cax: quan-
do efficien-
tatem ha-
beat.

Dionysius,
17.

Lutherus.
1. Petri 2.

Augusti.

Quarto nota, mysticum sensum non tantum repetiti in veteri testamento, sed etiam in nouo, cuius oppositum putauit Abulen. q. 28. in cap. 13. Matth. & vt omittam id, quod Chrysost. dicit de ingressu Christi in Hierusalem, Matt. 21. nimirum ira Christum antiquorum prophetias impleuisse, vt alterius ipse prophetia daret initium, in quo facto mysterium etiam intelligunt Hieronymus, & Origenes, sufficiat nobis huius rei manifestum testimonium ad Hebræos 13. *Exeamus & nos extra castra.* &c. vbi Apostolus interpretatur Christum non sine mysterio extra portam ciuitatis passum fuisse. Fateor tamen in veteri testamento, quod plenum sit prophetiis, & figuris, plura esse testimonia, sub quibus mysticus sensus continetur.

Cæterum adducit Abulen. Augustinum, qui libro de utilitate credendi, cap. 3. non de Scriptura vniuersim, sed de veteri testamento solum dixit, quatuor illis modis superius enumeratis tradi, atque doceri: intellexit ergo in nouo testamento sensum mysticum non inueniri. Respondeo, primum Augustinum ibi non agere de sensibus Scripturæ, vt i. cap. probatum est, sed tradere diuersos modos tractandi Scripturam. Deinde dico, ita illud asserere Augustinum de veteri testamento, vt non neget de nouo: ideo autem de veteri mentionem potius fecit, quod hæc sensuum varietas in eo frequentior sit.

C A P. V.

Quomodo mysticus sensus utilis sit ad argumentum.

Verum enim uero, quod ad nostrum spectat institutum, certum apud omnes est, sensum literalem ita esse manifestum, vt inde efficacissima ducantur argumenta, ad fidei dogmata comprobanda, sicut rectè admonet Alphonsus de Castro i. libro contra heres. cap. 3. contra vero sensum mysticum non ita deferuire, id quod videtur docuisse Hieronym. lib. 2. in Matth. tractans illud c. 13. de fermento, quod abscondit mulier, &c. vbi postquam applicauit ad Trinitatem subiungit: *Pius quidem sensus, sed nunquam parabola.* & dubia enigmatum intelligentia potest ad auctoritatem dogmatum proficere. In quem sensum Dionys. etiam in epistola ad Policarpum dixisse videtur: *Mystica Theologia non arguit:* imo addit Alphonsus, errasse multos volentes ex sensu mystico suam doctrinam comprobare: exempla tamen, quæ ipse adducit, sunt hæreticorum, qui literam perversè interpretantes in suam sententiam petrahebant, & vbi erat impropria, seu metaphorica locutio, sine illa Scripturam vsurpabant. Qua ratione Lutherus ex illo 1. Petri cap. 2. *Vos autem, gens sancta, regale sacerdotium:* colligit omnes indiscriminatim Christianos sacerdotes esse ad offerendum Deo, non solum orationis, & bona opere, quæ latiori quadam significatione sacrificia dicuntur, sed etiam proprium, & verum altaris sacrificium, quod solum est sacerdotum in Ecclesia Dei consecratorum.

Verum cum mysticus sensus sit etiam ex intentione Spiritus sancti, cum de eo nobis constat, sicut in locis, vbi aut Christus Dominus, aut Evangelicus Scriptor ipsum elicit, absque dubio ita efficaciter nobis deferuire potest, atque literalis: id quod ipse etiam Alphonsus expresse notauit, & ex verbis Augustini epist. 48. deducere sibi visus est: inquit enim, *Quis autem non impudentissime ni-*

tatur aliquid in allegoriam positum pro se interpretari, nisi habeat & manifestissima testimonia, quorum lumine manifestentur obscura? Augustinus tamen eo loco non de mystico sensu, sed de literali per metaphoram, seu, vt ipse vocat, allegoriam significato, loquitur: de hoc ergo, quando obscurus est, & non constat per manifesta indicia, inquit, impudentissime pro se hæreticos illum interpretari, sequentes tantum literæ corticem, vt in exemplo, quod ipse adducit, apparet. Donatistæ enim, qui Africæ partes habitabant, apud se esse veram Ecclesiam contendebant, in cuius confirmationem afferbant illud, Canticorum 1. *Vbi pasceas, vbi cubes in meridie,* quod partim spiritualiter, nempe de Ecclesia, partim etiam ad literam intelligentes de meridionali plaga, impudentissime pro se allegabant.

Vera est nihilominus prædicta sententia Alphonsi de Castro, cum asserit, mysticum sensum ad argumenta Theologica inutilem esse, nisi ex alio Scriptore sacro de ipso constet. Adde, vel nisi communis Patrum sententia in eum sensum, locum interpretetur: sic enim magni momenti est, sicut etiam literalis. Quia tamen, vt plurimum, de illo non ita constat, sicut de literali, in omnibus locis, ideo inutilis censetur ad arguendum, quia nobis incertus est.

Porto ipsi Scriptori sacro, testimonium antiquioris Scripturæ, quo in sensu mystico utitur, bifariam seruire potuit. Primum ad illustrandum historiam, vt patet ex dictis in disputat. 14. cap. 4. qua ratione affertur illud Osee 11. *Ex Aegypto vocaui filium meum,* & alia ibi enumerata. Deinde seruire potuit tale testimonium, quoties de sensu mystico iam antea constabat: sicut diximus de illo Exod. 12. *Os non comminuatur ex eo:* vel quando facili ratione talis sensus colligi poterat: sicut ex illo Deuteronom. 23. *Non alligabis os boni triturantis:* deducit Paulus ministros Ecclesiæ alendos esse, vt cap. 2. notauimus: atque hoc modo utilis fuit Scriptori sacro mysticus sensus ad arguendum contra omnes suæ ætatis infideles: sicut etiam sensus accommodatius utilis esse potuit optima ratione naturali confirmatus, vt disput. illa 14. cap. 5. dictum est.

DISPUTATIO XVII.

An sub eadem litera plures sensus literales continentantur.

Sub eadem litera nunquam esse, plures sensus literales, docuit Michael Medina, cap. 1.

Sub eadem litera esse plures sensus literales communis opinio fert, cap. 2.

Adhibita quadam moderatione posterior sententia probatur, cap. 3.

Solutio argumentorum vtriusque opinionis, cap. 4.

C A P. VI.

Sub eadem litera nunquam esse plures sensus literales, docuit Michael Medina.

Um inter cæteros Scripturæ sensus literales ad arguendum præcipuus sit, superest, vt examinemus id, quod proposuimus. Plurimum enim refert nosse, an sub eadem litera vnicus tantum sensus, vel plures contineantur literales, vt sciamus eum elicere, qui nostræ disputationi magis conuenit: in præsentem vero corrouerſia, duc tantum sunt opiniones. Prior est Michaelis Medinæ,